

אור השבת

1. מעניין בפרשה

2. ביטחון

מעניין בפרשה

46

יז' "את ה' האמרת היום להיות לך לאלקים". מה פירוש המילה 'האמרת'?

פירוש 1' - רש"י: **האמרת והאמירך.** אין להם עד [ראיה, ומקום נוסף שזה כתוב]... ולי נראה שהוא לשון **הפרשה והבדלה!** [הבדלת את ה' לעצמך] מאלקי הנכר, להיות לך לאלקים!! והוא הפרישך [הבדילך] אליו, מעמי הארץ, להיות לו לעם סגולה! - [האמרת - הבדלת!]

פירוש 2' - אבן עזרא: **האמרת.** מלשון **גדולה.** וקרוי [לפירוש הזה] מגזרת "**בראש אמיר**" - [האמרת - הגדלת!]

פירוש 3' - אבן עזרא: ויאמר רבי יהודה הלוי הספרדי נ"ע כי המלה מגזרת **ויאמר!** והטעם [וההסבר לכך:] כי [כיון ש] עשית הישר [והטוב], עד [שבזכות זה גרמת לכך] שיאמר [ה'] שהוא יהי אלהיך!! גם הוא עושה לך [טוב וישר] עד שאמרת [אתה] שתהי לו לעם סגולה! ויפה פירש! - [האמרת - אמרת שיהיה אלוךך!]

פירוש 4' - דעת זקנים: ד"א האמרת לשון **תמורה וחלופ.** כלומר: **בשביל ה' החלפת כל האלהות ובחרת בהקב"ה!** [וה' האמירך] - [שנכתב] בפסוק הבא [פירושו] - החליף כל האומות שבעולם ובחר בך להיותך לו לעם סגולה!.. [האמרת - החלפת]

דעת זקנים - פירש נוסף [נראה כפי' הראשון של הא"ע]: דבר אחר: לשון 'אמיר' ו'ענף' שהוא לשון - **גבהות,** וכו' ושמעתי שבתרגום ירושלמי - "אתה האמרת" - **המלכת!** שכן בלשון ערבי קורין למלך - **אמיר!!**

יז' את ה' האמרת היום להיות לך לאלקים וְלִלְכֶת בְּדֶרֶכְיוֹ וְלִשְׁמֹר חֻקֵּי וּמִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְלִשְׁמֹעַ בְּקוֹלֹ:

מהפסוק הנ"ל אולי לומדים כיצד עבודת ה' הרצויה, וכיצד היא המסילה העולה בית קל!!! הנה הרמב"ן [אנחנו נחלק את זה ל - ג' צעדים]

הרמב"ן: [א] **':את ה' האמרת היום'.** - כיון שקבלתם עליכם [את] כל התורה בפירושה ובדקדוקיה ובחדושיה, הנה [ה] גדלתם [את] השם ורוממתם אותו, שיהיה הוא לבדו לכם לאלקים, [ו] לא תודו באל אחר כלל!

[ב:] **':וללכת בדרכיו'.** - שתעשו הטוב והישר ותגמלו חסד איש את רעהו! [ג:] **':ולשמר חקיו ומצותיו ומשפטי'.** - יזכיר בפרט החוקים והמשפטים כאשר פירשתי (לעיל ד ה), ויכלול במצותיו כל המצות - מצות עשה, ולא תעשה, ולשמע בקול - ככל אשר יצוה לכם משאר המעשים על ידי [ידי משה] או על יד שאר הנביאים וכו'!

[דהיינו: השלב הראשון הוא, לקבל ולהחליט בעצמך שאתה עובד אותו!!! שלב שני: ללכת בדרכיו - אתה צריך להתחיל להיות ישר וגומל חסדים! שלב שלישי: לשמור חקיו ותורתו - 'עשה' ו'לא תעשה', ודברי חז"ל!]

יז' וְלִתְתֶּנָּה עֲלֶיךָ עַל כָּל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עָשָׂה לְתַהֲלָה וְלִשְׂמֹעַ וְלִתְפָּאֵר וְגו'.

יז' וְלִתְתֶּנָּה עֲלֶיךָ עַל כָּל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עָשָׂה לְתַהֲלָה וְלִשְׂמֹעַ וְלִתְפָּאֵר וְגו'.

ספורנו ולתתך עליו. **להביין ולהורות.** באמרו "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים!!!"

[דהיינו: כמו שהכהן מורה לעם, גם בנ"י - בייעוד המקורי - מורים לגויים]

יז' וְלִתְתֶּנָּה עֲלֶיךָ עַל כָּל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עָשָׂה לְתַהֲלָה וְלִשְׂמֹעַ וְלִתְפָּאֵר וְגו'.

פירוש 1' - אבן עזרא: **שמור את כל המצות.** ומה היא? והקמות לך אבנים גדולות, להכיל התורה!

פירוש 2' - רמב"ן: **וטעם ויצו משה וזקני ישראל.** כי אחרי שהשלים משה דבריו צוה לזקנים שידיברו גם הם עמו ויזהירו בעם לשמור כל המצות, כי כל עם הולך בעצת זקניו... כי עיקר הדיבור [מה', הוא] למשה, והזקנים ירימו קולם לאמר לעם... שמעו והאזינו ועשו!! אבל ר"א [האבן עזרא]

אמר כי 'שמור את כל המצות' [זו] מצות האבנים אשר יזכיר, ואיננו נכון!

יז' וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה וּרְשֻׁתָּהּ וַיִּשְׁכַּתְּ בָּהּ: **מאוד מעניין:** 1: כמה פעמים 'עמלק' ניסה לפגוע באבותינו? 2: נסו להשים מכנה משותף על כל הפעמים הנ"ל בצורת העבודה של עמלק? 3: מה לומדים מכך בעבודת ה'? עבודה מהנה!!!

בעל הטורים **כי תבוא.** כתיב לעיל מינה [- כתוב בפסוק הקודם שהוא סוף הפרשה הקודמת] "תמחה את זכר עמלק", וסמך ליה [הפסוק שלנו] - "והיה כי תבוא אל הארץ" [למה? משום:] שנצטוו למחות את זכר עמלק מיד בכניסתן לארץ! [למה?] [1:] על זה שרצה לעכב ביאתם לארץ, [2:] שהוא הגיד למלך מצרים כי ברח העם. [3:] וכן הגיד ללכן כי ברח יעקב. ועל כן סמך לו [סמכה התורה לכאן את] 'פרשת ביכורים' - שמזכיר בה 'ארמי אובד אבי' [לכן הארמי].

אם מצאם תשובות לשאלות שלעיל אז בסדר, אבל אם לא, הרי הם לפניכם: המכנה משותף של כל הנ"ל הוא: עמלק לא נלחם ישירות מול ישראל.. הוא רק עושה 'הלשנות' ו'לשונות הרע' מאחורי הקלעים! ועל זה ה' כ"כ הקפיד! מעניין!

יז' וְעַנִּיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲרָמִי אֲבִד אָבִי וַיֵּרֶד מִצְרָיִם...! מיהו 'ארמי אובד אבי' - מחלוקת ראשונים גדולה:

תרגום אוינקלוס: וְתַמְכִּיב וְתִמְרָךְ ה' אֱלֹהֶיךָ לְכֹן אֲרָמָא בְּעָא לְאֻבְדָּא יָת אָבִי וְנִתְתָּ לְמִצְרַיִם וְיָרַד מִצְרָיִם

רש"י: **ארמי אובד אבי.** מזכיר חסדי המקום, **ארמי אובד אבי, לבן** בקש לעקור את הכל כשרדף אחר יעקב וכו'

אבן עזרא: **אובד אבי....** [קשה על הפירושים הקודמים: כי אם באמת] היה 'ארמי' [מדבר] על לבן, היה הכתוב אומר 'מאביד [אבי] או 'מאבד [אבי] ??? ועוד [קשה]: מה טעם לאמר [מה הטעם שהתורה אמרה] - "לבן בקש להאביד אבי וירד מצרימה", ו[הרי] לבן לא סבב לרדת אל מצרים ??? והקורב [הפירוש היותר קרוב אליי]: **ש'ארמי' הוא - 'יעקב'!!** [ו] כאלו [ש] אמר הכתוב - "כאשר היה אבי [יעקב] בארם, [הוא] היה אובד" - והטעם [שהוא היה שם אובד כי הוא היה] עני בלא ממון!!

ספורנו: **ארמי אובד אבי.** הנה **אבי** שהיה - **'יעקב'**, היה זמן מה - **'ארמי אובד'** - שלא הי' לו בית מושב!!

יז' וּבָצַעַק אֶל ה'... נִשְׁמָעָה ה' אֶת קִלְגוֹ וַיִּרְא אֶת עֲנִיָּתוֹ וְאֶת עֲמָלָנוֹ וְאֶת לִחְצָנוֹ:

אבן עזרא **ענינו.** בחסרון עושר: **עמלנו.** בבנין: **לחצנו.** כטעם [מהסיבה של] "אצים לאמר כלו מעשיכם" [שהמצרים הלחיצו אותם לעבוד בלי סוף]

יז' וְעָתָה הִנֵּה הִבֵּאתִי אֶת רֵאשִׁית פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לִּי... וְהִשְׁתַּחֲוִיתִי..

ספורנו **ועתה.** מאחר שידעתי - מה רב טובך וחסדך עלינו, שעשיתנו לגוי [לעם] ראוי לרשת [ה] ארץ, ולהוציאנו ממצרים - באופן שנוכל לקבל מתנה שתהיה שלנו [ארץ ישראל], ונתת לנו זאת [- את המתנה הזאת, ארץ ישראל] שהיא 'צבי' לכל הארצות ומבחר המקומות: **הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתתה לי ה'.** הבאתי מבחר פירות אותה הארץ שנתת לי לתת תודה לשמך עליה!!!! [ככול שנתבונן ונבין יותר את חסד ה', כך נודה יותר]

יז' ה' אֱלֹהֶיךָ מִצְוָה לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֻקִּים... וְשִׁמְרָתָם... בְּכָל לִבְכָּה וּבְכָל נִפְשָׁה **אבן עזרא** **ושמרת. בלבך: ועשית אותם.** בארץ

ספורנו **בכל לבבך.** שתכיר בלי שום ספק שראוי לעשות רצונו:

מיוז' 1

גליון. 57

Br0527676559@gmail.com

אור השבת

מחצית

אמונה וביטחון 66

תירץ ר' יעקב מאיר: כשאתה רואה, כשאתה נביא, כשאתה מרגיש - זה בסדר. אבל זה לא הפיסגה!!! הפיסגה הגבוהה היא דווקא 'לכתך אחרי במדבר' - בארץ לא זרועה! במדבר יבש! צחיח! בלי רטיבות! אתה ממשיך ללכת למרות שאתה לא מרגיש שום דבר, ואתה רק חוטף פיצוצים, אבל אתה ממשיך!! אתה הולך!! אם סיפוק, בלי סיפוק, אתה ממשיך ללכת - יבש - חם - אתה הולך!!! זה הגדולה!!! שמעתי מהרב הכסטר שליט"א ששמע מר' אריה פינקל זצ"ל שישאל פעם: כיצד יהודי יכול לגמול חסד עם הקב"ה? ותירץ: לדת בקב"ה אמונה!!! למרות שיש הרבה סיבות לחשוב שאולי משהו פה לא בסדר... אתה נותן בו אמונה, אתה מאמין שהוא הכי טוב, והכי רוצה לעזור, והוא מולך שלך! זה 'זכרתי לך חסד נעורייך'! [אגב, ר' אריה ז"ל כמדומני הביא ראיה מהפסוק הנ"ל! שני נביאים בסגנון אחד התנבאו...]

* * *

עכשיו רבותי יחקרים אני רוצה להגיע לחלק המרכזי!!! יעקב אבינו [גם מלשון 'עקב']! מי שיראה את מהלך חייו, יראה שזה מזכיר את מהלך חיי בני ישראל בעולם!

בהתחלה יעקב היה אצל הוריו - בני ישראל היו בבית המקדש! לאחר מכן יעקב בגלות אצל לבן - זו הגלות הארוכה שלנו! לאחר מכן, הוא כבר מתחיל לחזור לכיוון הוריו - גם אנחנו כבר בדרך לארץ ישראל, בדרך לגאולה השלימה, ויותר ויותר מתיישבים כאן בארץ ישראל וכו'!

בדרך הוא נפגש עם הס"מ [שדו של עשיו] פנים בפנים - וזה עכשיו!!! עכשיו אנחנו כנראה במפגש 'פנים מול פנים' מול הסיטרא אחרא! ויש להשים לב כאן לכמה נקודות!

1: יעקב לא הרג את המלאך ולא פירק אותו, הוא רק החזיק בו חזק ותפס אותו! רמז לדורנו - מי שחושב שהוא יכול להרוג את יצרו - טעות בידו!! היצר חי, בועט, נושך, אתה נדרש רק - 'לא להרפות'!!!! 2: יעקב קיבל מכה כואבת ונהיה 'צולע'!!! הוא לא נבהל, הוא לא אמר: אוי נפילתי, נשברתי, נגמרת! לא! הוא לא נשבר! רמז לדורנו - גם אנחנו מקבלים 'מכות' מהיצר! גם לנו יש לא מעט 'צליעות' 'ממנו'. נו, האם זה אומר ש'נכשלו'?? ממש לא! אנחנו ממש ישים בצליעה! 3: 'ויותר יעקב לבדו' - מי שישים לב, המלחמה כיום של הס"מ מולנו היא ביחידות! לכל אחד יש את הקשיים הפרטיים שלו, ואת המשקעים הפרטיים שלו. לכל אחד יש שפע יצרים פרטיים, ושפע בעיות ומורכבויות שונות! זוהי המלחמה האחרונה - לבדו! [הר] עזריאל טאובר זצ"ל אמר פעם, שבעוד שבשנות השואה, עם ישראל עבר 'שואה כללית', ואכן זה היה נורא מאוד!! כיום לכל אחד יש 'שואה פרטית' והיא קשה עוד יותר!!!

4: זה היה בחושך... בלילה... וכן... גם כיום אנחנו בחושך מוחלט!! הרב שלום ארוש שליט"א אמר: אנחנו כנראה במכת חושך! וזה שלב אחד לפני הגילוי של מכת בכורות! [אגב, ייתכן שאנחנו כבר ב'בכורות'... כי הרי היה ב'בכורות' היה 'בירור' גדול בבני ישראל שיכידוע הרבה מתו שם!... והנה זה מה שקורה כעת, בירור עצום גדול!!]

5: צריך לזכור ששמו של יעקב הוא מלשון 'עקב'! כי דווקא כשקשה, דווקא שאתה לא מרגיש את הקב"ה, ואתה בכול אופן נלחם, זהו כבוד האמיתי, וזה החסד שאתה עושה עמו!!!

6: עוד רמז קטן... 'ע-ק-ב' - 'ע' - זה בגימטריה 70 - 70 'אומות' - שהם בגימטריה 'גוג ומגוג' [מדרש]! 'ק' - זה בגימטריה 100 - שזה גימטריה מדויקת של ס"מ!

אם כן: ע' ק' - הם האויבים הקשים שלנו! מהי התרופה בשבילם?? האות האחרונה - ב'?? מה זה ב'?? ביטחון!!

"בא חבקוק והעמידני על אחת צדיק באמונתו יחיה!!!" וזה מה שכתוב במשנה בסוף 'סוטה' על אחרית הימים שעם ישראל יעבור הרבה תהליכים [הגליל יחרב, תושבי הגבול ינדודו וכו'] מהו השלב האחרון? "ואנחנו אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים!"

אדם מרים עיניו 'לבדו' ב'חושך' כשיש הרבה 'אבק' ולא רואים כלום, ואומר: טאטע! אני שלך! אני לא מפסיק! אני כן מרגיש, אני לא מרגיש, זה לא משנה! אני שלך! אתה שלי! זה הסוף!!

אגב, בפסוק כתוב 'ואבק איש עמו', לא כתוב 'ואבק'... זה לא מלחמת מכות! זו 'היאבקות' מלשון 'אבק' ו'בלאגן', וזוהי מלחמת אחרית הימים!

עקבתא דמשיחא, זה הזמן שלנו!!! לא צריך הרבה ראיות [למרות שיש בשפע] לא צריך לשמוע מפי החכמים [למרות שהם אומרים בשפע], צריך רק לפתוח את העיניים!!! כן, כן, הגענו לשם! לא יודע כמה זמן זה יהיה ולא יודע כמה זמן אנחנו כבר בזה... אבל אנחנו שם ורק חובה עלינו לדעת את הדרך הנכונה לעבודה שם!!

אז הנה כמה פנינים קטנים שמאתאמים לתקופתנו - עקבתא דמשיחא!!! ראשית: המילה עקבתא - היא מלשון 'עקב'!!! כמה דברים על ה'עקב': 1. עקב - הוא החלק הכי נמוך בנ אדם!! 2. עקב הוא חלק לא כל כך 'יפה' בנ אדם! 3. עקב הוא חלק שאין בו כל כך 'הרגשה' [זה עוד מאוד עבה] 4. עקב הוא חלק שדורכים עליו כל הזמן... 5. עקב הוא חלק שלא נראה לעולם!!! 5. עקב הוא חלק שעליו עומד כל הגוף!!!! אז יש לנו כאן כבר כמה מאפיינים מעניינים על החלק הזה בגוף שנקרא עקב... מעניין אם זה מתאים לדורנו???

1. העקב הוא הכי נמוך... דהיינו שהוא הסוף!!! בתחילת הגוף יש את הראש, לאחר מכן הידיים הרגליים - ורק בסוף זה העקב! דהיינו: 'אחרית הימים' ודאית!!!

2. העקב הוא לא כזה יפה... כן, זה עוד יבש מלא קמטים, [וקרעים, וקילופים וכו'...] וזה לא כמו העיניים הידיים וכו'. ה'עקב' לא מרשים בחיצוניותו בכלל! כך בדיוק באחרית הימים!! חיצונית אנחנו לא מרשימים במיוחד! מה לעשות, ה'ס"מ' כעת בשליטתה מלאה, ומאוד קשה להגיע להישגים משמעותיים שיהיו נראים כלפי חוץ! אפילו תפילה אחת בכוונה אני בקושי מסוגל, אז איך עוד אספיק להיות אדם שלם כדורות קודמים [אני ראיתי את סבא שלי זצ"ל בוכה בהדלקת נרות חנוכה!... עבודת ה' שלהם הייתה יפה ומאירה, וניכרת גם כלפי חוץ...!]. 3. אין הרגשה כל כך חזקה בעקב - היות והוא עוד 'עבה'!! לא צריך כל כך הרבה תוספות וביאורים! אנחנו עוד ראינו את ה'סבות' שלנו בוכים בכל ברכת שהחיינו, ונחפזים בקדושה לקיים עוד ועוד מצוות, ואצלינו 'הרגשות' כהו לא במקצת! לא חס וחלילה בקטרוג על עצמנו, להיפך! כדי שנבין את גודל התפקיד בדורנו!!

4. על העקב דורכים כל הזמן, הנה גם אנו נרמסים בכול עת, יום אחד זה ה'בנק', יום אחר זה 'היועצות' ת'יום שלישי זה 'אנחנו' בעצמנו שנועסים על עצמנו 'סתם' וכו'...! זהו דור 'נרמס'... זו המציאות!!!!

5. אבל! חשוב לזכור את הנקודה החמישית: על העקב עומד כל הגוף!!!! אחרי כל מה שאמרנו על מסכנותו של ה'עקב' נזכור את הדבר המיוחד שלו - עליו עומד הכול!!! בלעדיו אין כלום!!! בלי יד אתה עוד יכול לתפקד, בלי אוזן גם, אבל בלי עקבים, לא תוכל לקום לעולם!... הנה כי כן, הקב"ה יצר בבריאה זמן חשוך כל כך - אבל במבט מעמיק הוא התרופה - של העולם!!! אתה יודע למה???

כי רק עכשיו מתגדל ומתקלס שמו של ה' בפי כמה!

בשם האר"י"ל מובא: שכיון שבדורות ה'עבודה' היא הרבה יותר קשה, ואין שום גילוי שכונה כבעבר, לכן בכול תפילה ובכול התגברות יש כבוד שמים בפי כמה!... [כמו שמות ר' חיים קנייבסקי זצ"ל בספרו 'אורחות יושר' שעד לא לפני הרבה זמן עוד היו רואים ניסים גדולים ונפלאים, והיום כבר לא רואים כלום, וזה הגיע בכוונה כדי לגדיל את הניסיון בדור האחרון] לפיכך עלינו עומד הכול!! - דווקא בעקבתא דמשיחא מתגלה יותר שמו של ה' - ומתקלס שמו כפליים! כי אפילו שיש כזה חושך, והכאוס העולמי הולך וגובר, והכאוס הפנימי עוד יותר מתגבר, ובכל זאת האדם ממשיך לעשות רצון אביו - אין לך מעלה ונחת רוח גדולים מזה! ואולי זה נרמז בדברי המשנה בברכות: 'ואפילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק'!! דהיינו: אפילו נחש - יצר הרע! כרוך על 'עקבו' - עקבתא דמשיחא! 'לא יפסיק' - אל תפסיק את עבודתך! גם אם אין לך הרבה רגשות בתפילה, וגם אם אתה בכלל לא מצליח לכוון, וגם אם אתה נכשל תמידין כסדרן בעשרות אלפי דברים - - - אל תפסיק! תמשיך! תבוא עוד פעם כמו 'קוף' ותמשיך להתפלל, תמשיך ללמוד - גם אם לבבך לא איתך!... וכמו שהסביר הר"צ רבי יעקב מאיר שכטער על הפסוק: "כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעורייך אהבת כלולתיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה". שלכאורה יש כאן שאלה: הקב"ה זוכר לנו את הליכתנו במדבר, והיא כחשד עבדו, אבל איך הקב"ה לא זוכר עוד משהו... משהו עוד יותר גדול?? היה שם הרי מעמד הר סיני שכל בני ישראל קבלו נבואה, וכולם ראו בחוש את הקב"ה, איך הקב"ה לא זוכר לנו את זה???